

Krótkie wędzidelko języka – kiedy podcinać i czy w ogóle?

Wędzidelko języka to miękki twór włóknisty pokryty błoną śluzową. Łączy nasadę języka, z dnem jamy ustnej. Możemy je zobaczyć gdy szeroko otworzymy usta i uniesiemy czubek języka za górne zęby.

Konsekwencje zbyt krótkiego wędzidelka

1. Wady wymowy

Krótkie wędzidelko języka znacząco ogranicza ruchy języka. Problem widoczny jest szczególnie przy głoskach wymagających uniesienia czubka języka w kierunku wałka dziąsłowego (tzw. pionizacja), czyli głoskach: L,R, T,D,N, SZ,RZ,CZ,DŻ. Może pojawić się również tendencja do wsuwania języka między zęby, co powoduje deformację głosek S,Z,C,DZ i tzw. seplenienie międzyzębowe.

2. Nieprawidłowy wzorzec ssania, połykania i żucia

- Krótkie wędzidelko uniemożliwia sprawne pobranie pokarmu. Utrudnia lub wręcz uniemożliwia noworodkowi ssanie piersi.
- Przyczynia się do utrwalania niemowlęcego sposobu połykania (występującego do ok. 3 roku życia), czyli ruchów masy języka wyłącznie w kierunku przód-tył. Po tym czasie język dzicko powinno połykać w sposób tzw. dojrzały (czubek języka za górnymi zębami).
- Aby prawidłowo przeżuć pokarm należy przetransportować go między zęby trzonowe, co wymaga sprawnej pracy języka. Krótkie wędzidelko powoduje tzw. brzydkie jedzenie. Dziecko często ma brudną buzię, bo nie umie omieść ust językiem (ewentualnie robi to rękawem), mlaska.

3. Powstawanie wad zgryzu, rozwój chorób przyzębia i odkładanie się kamienia nazębnego

Zaleganie języka na dnie jamy ustnej przyczynia się do odkładania nadmiaru śliny, zaś tendencja do wsuwania go między zęby powoduje wady zgryzu (np. zgryz otwarty), cofnięcie żuchwy.

Jak rozpoznać, że dziecko ma za krótkie wędzidelko podjęzykowe?

- jako niemowlę miało problem, lub wręcz nie mogło ssać piersi,
- w starszym wieku dziecko ma trudności z wysunięciem języka na brodę lub uniesieniem go w kierunku wałka dziąsłowego,
- podczas wysuwania języka na brodę, jego czubek może przyjmować kształt sercowaty (brak tego kształtu nie zawsze oznacza, że wędzidelko ma odpowiednią długość),
- trudności z artykulacją głosek: L,R SZ,RZ,CZ,DŻ (L zbyt długo zastępowane przez J),
- na prośbę zrobienia z języka wahadła, dziecko porusza żuchwą, a nie językiem.

Kiedy podcinać, a kiedy ćwiczyć?

WĘDZIDEŁKO SIĘ NIE ROZCIĄGA. Ćwiczeniami można poprawić sprawność języka, ale nie rozciągniemy nimi wędzidełka.

Decyzję o zabiegu podejmuje logopeda w porozumieniu z laryngologiem, chirurgiem lub foniatrą. Bezwzględnym wskazaniem do podcięcia wędzidełka jest całkowite przyrośnięcie języka do dna jamy ustnej oraz sytuacje, w których krótkie wędzidełko utrudnia ruchy języka. Po zabiegu należy podjąć terapię logopedyczną, co pomoże uniknąć ponownego zrostu oraz wykształci u dziecka nawyk unoszenia języka.

Warto pamiętać, że jest to zabieg bezbolesny, wykonywany w znieczuleniu miejscowym. Niekiedy konieczne jest powtórzenie zabiegu podcięcia, aby uzyskać pożądaný efekt.

- Aby spróbować czy i jak krótkie wędzidełko utrudnia np. jedzenie, należy docisnąć czubek języka za dolne zęby i spróbować zjeść kanapkę lub kotleta....

Oprac. Agnieszka Leśniak-Stępień
Na pdst Anna Zbozień